

net ad Lovgivningsveien, ikke vilde drifte sig til at ordne den ad administrativ Veie. I en af de foregaaende Samlinger vedtog vi et Lovforslag omtrent som det her foreliggende, og den samme ærede Kirkeminister yttrede da, at han vilde lade forespørge hos Biskopperne og Landemoderne, om de ønskede denne Sag fremmet og i saa Fald paa hvilken Maade; derefter vilde han træffe sin Bestemmelse. Den ærede Minister spurgte altsaa disse Myndigheder, og de svarede: Vi ønske slet ikke denne Sag fremmet; men skal den fremmes, saa lad det endelig blive ad administrativ Veie, men ikke ad Lovgivningsveien. Den samme ærede Minister ordnede da Sagen ad administrativ Veie, og derpaa erklærede han, at han nu paa ingen Maade kunde gaae ind paa, at den blev ordnet af Lovgivningsmagten. Det forekommer mig altsaa, at den Autoritet, der har bestemt, hvorvidt Sagen skulde ordnes paa den ene eller den anden Maade, ikke var Lovgivningsmagten, men en ganske anden Myndighed, som jeg dog endnu ikke troer har faaet Lovgivningsmagt her i Landet, og det forekommer mig derfor, at den lovgivende Magt for sin egen Skyld paa det Allerbestemteste maa vise, at den ikke taaler slike Indgreb i sin Myndighed; derfor er det af Vigtighed, at denne Sag bliver ordnet af Lovgivningsmagten og ikke ad Anordningsveien. Det er mig saaledes meget om at gjøre, at denne Sag endelig engang bliver ordnet, og skjøndt jeg ikke har noget Haab om, at det vil skee denne Gang, skal jeg ikke lægge Hindringer i veien for, at det kan skee. Jeg skal derfor, hvis Endringsforslagene ikke blive tagne tilbage, stemme imod dem alle.

Tscherning: Hvad Endringsforslagene angaaer, stemmer jeg for dem, hvis Forslagsstillerne fastholde dem; jeg vil hverken opfordre dem til at fastholde dem eller til at tage dem tilbage, men jeg stemmer ganske rigtig for dem under den Forudsætning, at Lovforslaget, hvis de blive antagne, høist sandsynlig er udsat for ikke at blive til Lov, idet jeg nemlig for min Part, skjøndt jeg ogsaa vil stemme for Loven, holder mig overbevist om, at det er et Misgreb at trænge paa at faae denne kongelige Anordning forandret til Lov. — Naar man

figer, at der ingen Forandring er foregaaet med Kirken ved Benaævnelser „Folketirke“ istedetfor „Statskirke“, forholder dette sig ikke saaledes. Der er derved foregaaet en meget stor Forandring, nemlig den, at en Bevægelse lidt efter lidt har kunnet optræde og udvikle sig i Folketirken, om det end er skeet med endel Besværlighed, hvilken Bevægelse ikke havde kunnet udvikle sig, dersom Statskirken havde bestaaet. De Tvivlsmaal, der er tilstede om, hvad der skal afgjøres ved Lov, og hvad der skal afgjøres ved kongelig Anordning, ligge hovedsagelig paa det Omraade, at hvad der med nogenlunde Ret kan kaldes kirkeligt, vil Regjeringen; saalænge det kirkelige Organ ikke er tilstede, og gjerne gribe til her at bringe ind som Gjenstand for Lovforslag men deri handler den klogt og rigtigt. Derimod gaaer den ikke uvilligt ind paa ved kongelig Anordning at give saadanne Tillempler, som forhindre Sondring indenfor Kirkens egne Grændser mellem mange smaa Stykker; den kan ved Hjælp af Anordningsretten og Tillemplinger lade Folketirken vedblive at bestaae og udvikle sig med den Art Frihed, som er den eneste, der kan være ønskelig, den nemlig, der ligger i, at Menighederne saavidt muligt slutte sig frivilligt sammen og nogenlunde bestemme, hvad de selv ønske, hvorledes de selv attraae at ordne deres Sager, saaledes at de ikke behøve at træde ud af Folketirken og danne affondrede Kirker. Man trænge ikke paa at skaffe dette Organ for kirkelige Sager, hvilket, som vi bestandig mere erkjender er overordentlig vanskeligt, og som den ærede Minister, hvis jeg har forstaaet ret, har sagt, at han behøver, før han vil komme til os med et Lovforslag om Begrænsningen imellem, hvad der er verdsligt, og hvad der er geistligt. Det er efter min Overbevisning den allerfarligste Veie, og Repræsentationen bør aldrig drive Regjeringen ind derpaa. Det er en af den Art Forholdsregler, hvorpaa man ideelig tænker, naar man synes, der skal vandre lidt tilbage fra det, hvortil vi i 1849 kom, som jeg meget gjerne vil indrømme ved et maastee for voldsomt Bølgeslag fra Bevægelsen udenfor, men som siden den Tid har jevnet sig, saaledes at ethvert Forsøg paa at vandre tilbage derfra vil være mere ødelæggende, vil